

Årsrapport 2018

1 Leders beretning

Norsk akkreditering (NA) har i 2018 hatt god måloppnåelse.

Aktivitetsnivået har økt sammenlignet med 2016 og 2017. Vi har i 2018 arbeidet videre med effektivisering av rutiner, prioritering av oppgaver og målrettet bruk av ressurser. Etatens medarbeidere bruker nå mer av arbeidstiden sin til gebyrbelagte tjenester enn tidligere år, dvs. behandling av søknader og oppfølging av eksisterende akkrediteringer. Dette er tjenester som kommer NAs kunder og brukere av akkrediterte tjenester til gode. Det økte aktivitetsnivået har resultert i en merinntekt på i overkant av to millioner.

Jeg mener vi nå har god effektivitet i oppgaveløsningen vår, spesielt tatt i betraktning at etaten fortsatt har mange og til dels gamle og umoderne IT-systemer. Arbeidet med å fornye systemene og utvikle bedre digitale tjenester til brukerne er i gang.

I 2018 er det gjennomført oppgradering av etatens webside, www.akkreditert.no, med hensyn på design og utforming. Arbeidet fortsetter i 2019, nå med oppdatering av informasjon og veiledning. Det er arbeidet videre med et nytt system for prosjektstyring, og et nytt elektronisk arkivsystem, Elements, er tatt i bruk.

NAs strategi for perioden 2019 – 2023 ble utarbeidet i 2018 og publisert i januar 2019.

Høsten 2018 ble det satt i gang et arbeid for å vurdere organiseringen av aktiviteter i lys av etatens oppgaver, strategi og bestillingene om digitalisering og brukerorientering. Dette har resultert i et forslag til ny organisering som vil bli forhandlet med fagorganisasjonene i mars 2019.

For å øke etatens totale kompetanse og sikre at vi arbeider i henhold til gjeldende regelverk, ble det i 2018 besluttet å ansette en jurist. Hun startet i NA i januar 2019.

Gjennomsnittlig tid fra søknad til akkreditering har gått ytterligere ned slik at vi har nådd målet om 10 måneder. Vi tror fortsatt det kan være mulig med en ytterligere reduksjon, men at dette først vil skje når etatens IT-systemer er forbedret.

Inger Cecile Laake
Direktør
Norsk akkreditering

Innhold

1	Leders beretning	1
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	3
3	Årets aktiviteter og resultater	8
4	Styring og kontroll i virksomheten	23
5	Vurdering av framtidutsikter	27
6	Årsregnskap.....	28

Figurer

Figur 1	Sammenhenger i NAs resultatkjede	5
Figur 2	NAs ledergruppe.....	6
Figur 3	Driftsutgifter etter art.....	11
Figur 4	Driftsinntekter etter art og tjenesteområde.....	12
Figur 5	Fakturerbar aktivitet sett i forhold til ressursinnsats	14
Figur 6	Gjennomsnittlig tid fra søknad til innvilget.....	16

Tabeller

Tabell 1	Utvalgte volumtall 2016-2018.....	6
Tabell 2	Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2016-2018	7
Tabell 3	Antall innsynsbegjæringer per år	9
Tabell 4	Antall søknader, ikke innvilget, om akkreditering fordelt på standarder.....	13
Tabell 5	Antall fakturerbare timer medgått til bedømmingsaktivitet.....	14
Tabell 6	Antall nye innvilgede søknader om akkreditering, fordelt på standard	14
Tabell 7	Antall akkrediteringer fordelt på standarder	15
Tabell 8	Gjennomførte akkrediteringsprosesser; Søknad mottatt til akkreditering innvilget....	16
Tabell 9	Antall laboratorier som deltar i GLP-ordningen.....	22
Tabell 10	Kjønnsbalanse I i virksomheten.....	25
Tabell 11	Kjønnsbalanse II i virksomheten.....	25

Noter

Note A	Forklaring av samlet tildeling utgifter	32
Note B	Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år	32
Note 1	Innbetaling fra drift	34
Note 2	Utbetaling til lønn.....	34
Note 3	Andre utbetalinger til drift	35
Note 4	Finansinntekter og finansutgifter	35
Note 5	Utbetalinger til investeringer	35
Note 6	Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen ..	36

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomhetens samfunnsoppdrag

NA er et forvaltningsorgan under Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Etatens virksomhet er hjemlet i Lov om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven) av 12. april 2013.

NAs hovedmål er å sikre at norske varer og tjenester oppfyller strenge krav til kvalitet, miljø og sikkerhet. Dette gjør vi ved å akkreditere norske virksomheter som bedriver samsvarsvurderinger. I dette ligger at vi bedømmer kompetanse og kvalitet på tjenester utført av disse virksomhetene i Norge. Vurderingene gjøres mot internasjonale standarder. Det er etablert ett akkrediteringsorgan i hvert land innen EU og EØS. På denne måten sikres samsvarsvurderingsorganene i det enkelte land tilgang på nasjonale akkrediteringstjenester. Med samsvarsvurderinger menes i denne sammenheng virksomheter som tilbyr tjenester innen:

- Kalibrering
- Prøving
- Sertifisering
- Inspeksjon
- Verifikasjon
- Arrangement av sammenlignende laboratorieprøvinger

I tillegg til akkreditering er OECDs ordning for inspeksjon etter deres prinsipper for God Laboratoriepraksis (GLP) lagt til NA. Dette er en ordning som omfatter undersøkelser og studier av kjemikalier for å vise deres egenskaper og sikkerhet for helse og miljø. GLP-prinsippene er OECDs løsning på at man så en økt mengde med juks i sikkerhetsstudier på 1970-tallet. GLP har blitt et krav i alle OECD-land. Kravene gjelder studier der resultatene skal rapporteres som sikkerhetsdata til sektormyndigheter. I Norge er det Mattilsynet og Legemiddelverket som er mottakere av sikkerhetsdata. NAs oppgave er å inspisere at forsøkene har blitt gjennomført i tråd med GLP-kravene.

Akkreditering er et virkemiddel for å sikre tillit til varer og tjenester. Prinsippet for akkreditering er at man kan teste eller sertifisere varer og tjenester i ett land og få dette anerkjent i alle andre land som er med i ordningen. På denne måten minskes kostnadene til godkjenninger og det blir lettere å drive handel med varer over landegrensene. Akkreditering innvilges for en periode på fem år. I denne perioden utfører NA årlige oppfølgingsaktiviteter av ulik karakter og omfang. Disse aktivitetene gjennomføres ved bruk av NAs egne medarbeidere og eksterne tekniske eksperter.

I løpet av 2018 gjennomførte NA 362 bedømmingsaktiviteter for å verifisere samsvar med kravene til akkreditering og GLP-inspeksjon. Disse aktivitetene er i hovedsak gjennomført hos virksomheter og på anlegg og installasjoner der de utfører sin virksomhet. Disse anleggene og installasjonene er normalt i Norge, men NAs bedømmerlag har i 2018 også vurdert norske virksomheter under utførelse av arbeid i andre land.

Tilsvarende ble det gjennomført ca. 350 bedømmingsaktiviteter i 2017.

Akkreditering brukes av:

- EU/EFTA for å sikre like konkurransevilkår for særlig risikoutsatte varer og tjenester
- Nasjonale lovgivere for å sikre likeverdige konkurransevilkår for samsvarsvurderingsorganer
- Virksomheter som ønsker å dokumentere kvalitet
- I eget kvalitetsarbeid
 - o Overfor kunder
 - o Overfor eiere eller andre interesserte parter

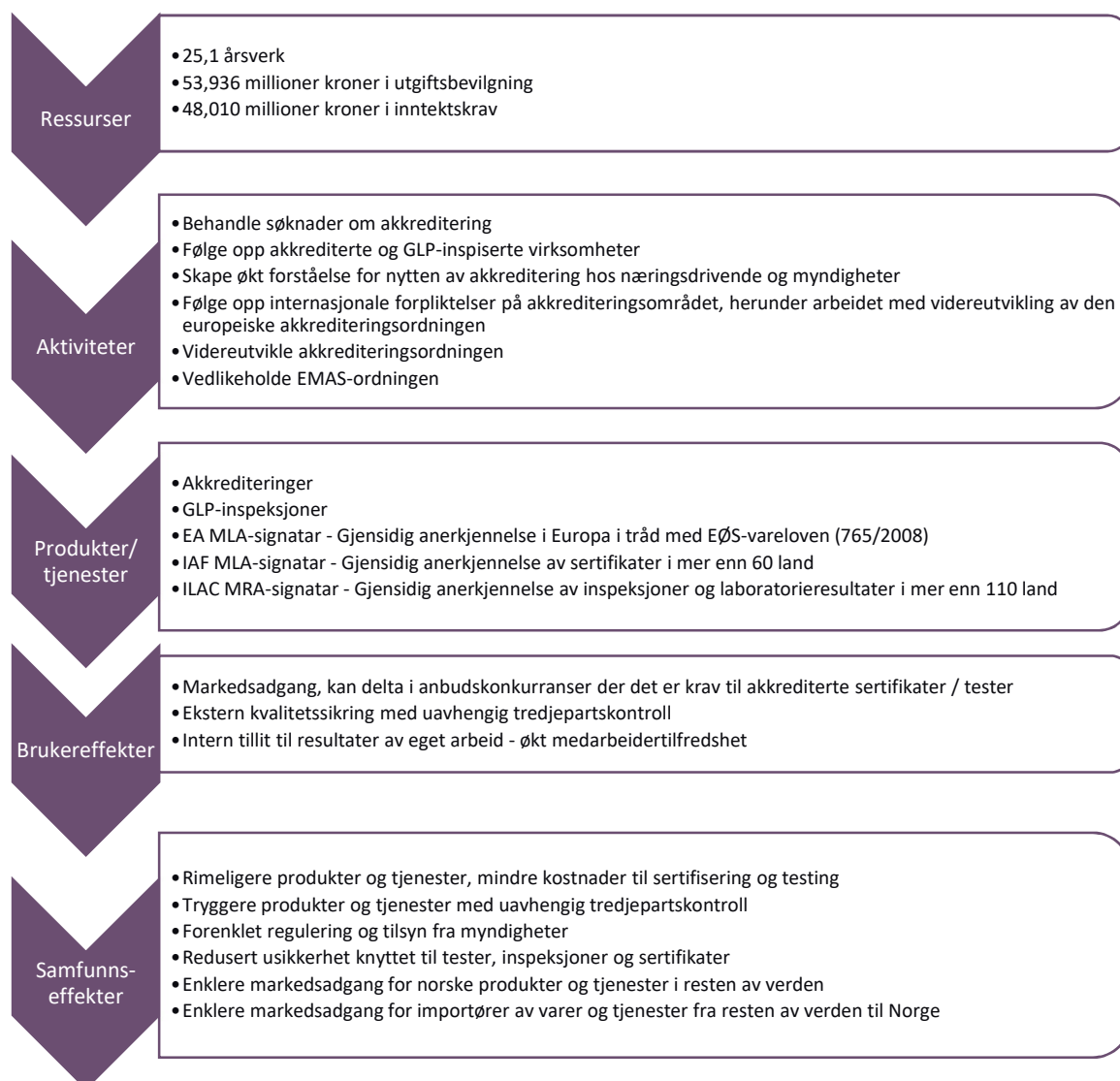
Akkreditering kan brukes i de fleste sektorer, industrier og markeder. NA samarbeider derfor med sektormyndigheter som Miljødirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Direktorat for byggkvalitet, Arbeidstilsynet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Fiskeridirektoratet, Helsetilsynet og andre myndigheter som setter tekniske krav. Samarbeidet består av regelverksutvikling, utvikling av akkrediteringsordninger, bruk av akkreditering i forbindelse med utpeking av tekniske kontrollorgan og andre områder hvor akkrediterte systemer vurderes å være hensiktsmessig.

Akkreditering er det utøvende leddet i et internasjonalt avtaleverk for gjensidig tillit til varer og tjenester. NA har gjennom det internasjonale avtaleverket samarbeid med akkrediteringsorgan over hele verden. Samarbeidet organiseres i tre medlemsorganisasjoner:

- ILAC – International Laboratory Accreditation Cooperation
- IAF – International Accreditation Forum
- EA – European Accreditation

EA er medlemsorganisasjonen for akkrediteringsorgan i EU og EFTA. Det meste av vårt internasjonale samarbeid gjøres gjennom vårt bidrag til EA. I tillegg er NA tilknyttet de to verdensomspennende organisasjonene ILAC og IAF. Det er gjennom medlemskapene i de internasjonale akkrediteringsorganisasjonene vi kan delta i peer-evalueringssystemet. Vellykkede peer-evalueringer er en forutsetning for internasjonal tillit og anerkjennelse og er med å sikre markedsadgang for norske varer og tjenester over hele verden.

Figur 1 Sammenhenger i NAs resultatkjede

2.2 Organisasjon og ledelse

Etaten er organisert med to seksjoner, en for akkreditering og GLP-virksomhet og en for økonomi og administrasjon. Ved utgangen av 2018 var vi 28 ansatte som sto for 25,1 årsverk gjennom året.

Etatens ledelse besto av:

Figur 2 NAs ledergruppe

For å sette etaten i stand til å svare på bestillingene om tjenesteutvikling ved digitalisering og brukerorientering ble det høsten 2018 startet et arbeid for å revurdere dagens organisering. NAs strategi for perioden 2019 til 2023 angir økt fokus på digitalisering, kostnadseffektivisering og utvikling av nye akkrediteringsordninger og –tjenester. I forhandlingsgrunnlaget som forhandles med fagorganisasjonene i mars 2019 er det lagt vekt på at ledere og medarbeidere skal ha noe mer spisset ansvarsområde og at den enkelte medarbeider dermed skal få bedret oppfølging både med hensyn på fag og på personmessige forhold.

2.3 Utvalgte hovedtall

Tabell 1 viser volumtall for akkrediteringsvirksomheten for de siste tre årene. Volumtallene omtales i kapittel 3. Totalt antall akkrediteringer angir summen av alle de ulike akkrediteringene som er gyldige ved utgangen av året. En virksomhet kan inneha flere akkrediteringer, for eksempel kan den være akkreditert for både testing og sertifisering av produkter.

Tabell 1 Utvalgte volumtall 2016-2018

	2016	2017	2018
Totalt antall akkrediteringer	242	248	240
Totalt antall GLP-organisasjoner t	5	5	5
Antall innvilgede nye søknader	25	11	6
Antall utestående nye søknader	18	4	7
Antall innvilgede søknader om utvidelse av eksisterende akkrediteringer		120	83

Tabell 2 viser nøkkeltall basert på informasjon fra kapittel 6 Årsregnskapet for de tre siste årene. Nøkkeltallene omtales i kapittel 3.

Tabell 2 Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2016-2018

	2016	2017	2018
Antall årsverk	26,3	25,5	25,1
Samlet tildeling post 01	52 378 000	51 679 000	53 936 000
Utnyttelsesgrad post 01	98,8 %	99,3 %	96,2 %
Driftsutgifter	50 137 444	49 859 594	53 760 400
Lønnsandel av driftsutgifter	49,8 %	47,5 %	46,3 %
Lønnsutgifter per årsverk	949 829	927 910	992 700
Andel av driftsutgifter som er viderefakturerbare*	36,8 %	37,0 %	37,2 %

* Prosjektrelaterte kostnader knyttet til NAs akkrediterings- og GLP-virksomhet som kjøp av ekstern teknisk bistand og reiseutgifter i tilknytning til bedømminger. Kostnadene viderefaktureres kunde i sin helhet.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Samlet vurdering av prioriteringer, ressursbruk, resultater og måloppnåelse

NAAs samfunnsoppdrag er å dekke behovet for akkreditering og GLP-inspeksjon i Norge, og å sørge for at norske bedrifter har tilgang på akkrediteringstjenester som har internasjonal anerkjennelse.

NA er signatar til EAs multilaterale avtaler om gjensidig anerkjennelse av akkreditering. Dette innebærer at norske akkrediterte virksomheter har markedsadgang både i Europa og internasjonalt gjennom at etaten også har signert tilsvarende avtaler i ILAC og IAF.

I 2018 har ressurser brukt på gebyrbelagte tjenester økt uten at disponible ressurser har økt. Dette mener vi i hovedsak skyldes effektivisering av interne rutiner og økt fokus på timeføring. Noen ressurser er omprioritert fra internasjonalt arbeid til gebyrbelagte tjenester på grunn av sykdom og fravær.

Vi gikk inn i 2019 med syv nye søknader om akkreditering. Dette er litt høyere enn forrige år, men fortsatt et relativt lavt tall. Dette kan bety at behovet i markedet i stor grad er dekket for de områdene der akkreditering er tatt i bruk. Vi mener likevel at akkreditering bør tas i bruk på flere områder enn i dag, og styrker derfor arbeidet med å informere om akkrediterings-ordningene og tilbyr samarbeid med regulerende myndigheter som ønsker å benytte dette verktøyet.

Samlet sett er etaten fornøyd med de prioriteringer som har vært gjort, bruken av disponible ressurser og måloppnåelsen i 2018.

3.2 Prioriteringer

I tildelingsbrevet for 2018 ble NA bedt om å prioritere effektiv behandling av søknader og sikre at krav til forvaltningsorgan overholdes. Etaten ble videre bedt om å prioritere arbeidet med å utvikle den europeiske akkrediteringsordningen og ved behov, omprioritere ressurser til inntektsgenererende arbeid for å nå inntektskravet.

3.2.1 Behandling av søknader

Ved utgangen av 2018 var syv nye søknader om akkreditering under behandling. Disse fordelte seg på flere ulike ordninger.

Gjennomsnittlig tid fra søknad til akkreditering innvilges gikk ned fra 11 måneder i 2017 til under ti måneder i 2018.

Arbeidet med effektivisering av søknadsbehandling fortsetter i 2019. I 2019 ønsker vi å forbedre rapportering fra bedømmelser og å utvikle www.akkreditert.no slik at kommunikasjon med kunder, bedømmere og interessenter i større grad kan foregå via portaler på denne siden. Vi starter dette arbeidet med å gjennomføre en GAP-analyse av eksisterende rutiner og systemer. Dette gjøres av innleide konsulenter og er ment å sikre at vi gjør de riktige tingene i riktig rekkefølge.

Det har i løpet av 2018 ikke kommet nye ordninger der det stilles krav om akkreditering. Den omtalte organisasjonsendringen NA er i gang med er ment å legge til rette for økt og bedre fokusert informasjonsarbeid overfor virksomheter og myndigheter som vi mener bør vurdere å ta i bruk akkreditering.

3.2.2 Krav til forvaltningsorgan

For å øke etatens totale kompetanse og sikre at vi arbeider i henhold til gjeldende regelverk ble det i 2018 bestemt å ansette en jurist fra januar 2019.

Arbeidet med å forbedre vedtaksrutinene i NA slik at disse følger kravene i forvaltningsloven fortsatte i 2018. Dette omfatter klart språk i kommunikasjon og utvikling av standardiserte tekstforslag til vedtaksbrev og annen saksrelevant kommunikasjon med kundene.

Den internasjonale standarden for akkrediteringsorgan, ISO/IEC 17011, kom i ny versjon høsten 2017. Denne skal implementeres i NA i løpet av 2019/2020, og nytt er at det kreves rettslig bindende avtaler med akkrediterte samsvarsvurderingsorganer. Arbeidet med å implementere standarden startet i 2018 og fortsetter i 2019.

Antallet innsynsbegjæringer var lavere i 2018 sammenlignet med 2017 og -16. Gjennom 2018 har arkivering hatt fokus i forbindelse med oppdatering til nytt arkivsystem.

Tabell 3 Antall innsynsbegjæringer per år

	2016	2017	2018
Totalt antall Innsynsbegjæringer	69	138	40

3.2.3 Utvikle den Europeiske akkrediteringsordningen

I forbindelse med EAs strategi for perioden fram til 2025 er det etablert flere arbeidsgrupper som har som oppgave å foreslå endringer i måten EA er organisert og arbeider på. NA prioriterer fortsatt høyest å effektivisere og modernisere måten peer evalueringer gjennomføres på. Direktøren i NA deltok derfor også i 2018 i ledergruppen til Multilateral Agreement Council (MAC) for å søke å påvirke slik at de ressursene NA stiller til rådighet for EA benyttes mest mulig effektivt og peer evalueringer gjennomføres på en forutsigbar og hensiktsmessig måte.

Videre er NAs direktør medlem av en arbeidsgruppe som vurderer hvem som har en interesse i EAs og de nasjonale akkrediteringsorganenes arbeid, og hvordan vi best kan samarbeide med disse gruppene av interesserte parter. Dette arbeidet fortsetter inn i 2019.

3.2.4 Omprioritering av ressurser

Vi har nådd målet om under ti måneders saksbehandlingstid på nye søknader.

Det har likevel vært nødvendig å omprioritere ressurser til aktivitet knyttet til utføring av akkreditering. I løpet av 2018 har vi ansatt tre nye saksbehandlere for å erstatte medarbeidere som har sluttet. Disse ble godkjent som ledende bedømmere først på slutten av året, noe som har ført til at vi har hatt lav inndekning på saksbehandlerkapasiteten en periode.

Internasjonalt samarbeid og interne ressurser til IKT-utviklingsprosjekter ble derfor noe nedprioritert i perioden. Det ble gjort en del arbeid for å oppgradere systemer, men utvikling av støttesystemer har ikke hatt det tempoet vi hadde ambisjoner om ved inngangen til 2018.

Nedprioritering av internasjonalt samarbeid var nødvendig i en periode for å sikre forsvarlig saksbehandling. Dette er en situasjon som vurderes fortløpende da vi nå anser at vi er på et

minimum av bidrag til EAs arbeid. EA forventer at NA øker bidraget i tiden fremover, slik at vi bidrar i samsvar med de forpliktelsene vi har som fullt medlem av EA.

3.3 Ressursbruk

NAs ressursbruk var effektiv i 2018, både for hva NA har brukt ressurser på og hvordan ressursene ble brukt. Nedenfor presenteres informasjon om NAs ressursramme og ressursbruk i 2018, herunder kommentarer til nøkkeltallene fra årsregnskapet som ble presentert i kapittel 2.

3.3.1 Tildeling

NAs samlede tildeling (kap. 903, post 01) utgjorde kroner 53 936 000. Dette er en økning på 4,4 % sammenlignet med tildelingen for 2017. Kompensasjon for lønnsoppgjøret i det statlige tariffområdet beløp seg til kroner 560 000 og kroner 338 000 ble overført av ubrukte bevilgninger fra foregående år. I tillegg har NA mottatt refusjoner fra Folketrygden på i underkant av kroner 260 000. NAs utnyttelsesgrad (post 01) ble 96,2 %, en nedgang på 3,1 % fra 2017. Vi viser til Ledelseskomentaren i kapittel 6 årsregnskapet, for nærmere forklaringer og vurderinger av vesentlige forhold ved NAs årsregnskap.

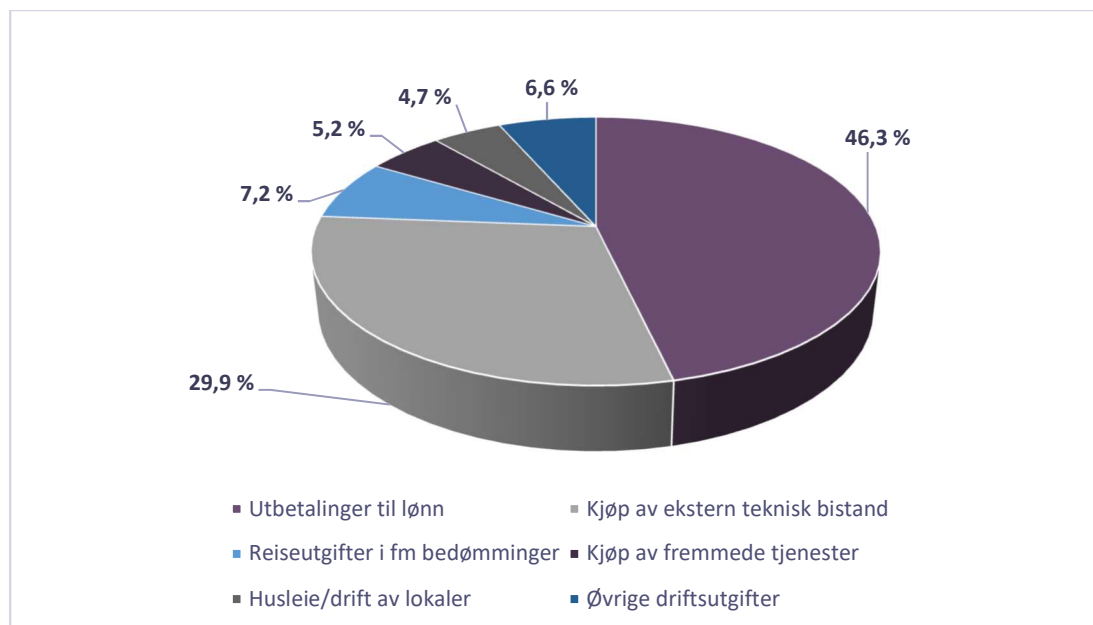
I tråd med regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform ble bevilgningene for 2018 redusert. NA har i 2018 iverksatt flere tiltak for å nå dette målet. Deltakelse i de internasjonale samarbeidsorganisasjonene ble begrenset noe og det har vært økt fokus på økonomi i akkrediteringsprosjektene. Oppgaver ble fordelt mer hensiktsmessig i organisasjonen, for på denne måten utnytte kompetansen til våre ansatte bedre i de prosjektene vi gjennomfører. Arbeidet med å effektivisere beslutningsprosessen for akkreditering fortsetter, likeså digitalisering av våre arbeidsprosesser. Økt aktivitetsnivå innen kjernevirksomheten og økonomisk resultat viser positiv effekt av effektiviseringstiltakene i tråd med intensjonen i årets tildeling.

3.3.2 Driftsutgifter

Utgifter rapportert til statsregnskapet på kapittel 903, post 01 beløp seg til kroner 53 823 357 i 2018. Driftsutgiftene utgjorde 99,9 % av dette og beløp seg til kroner 53 760 400. Dette er en økning på 7,8 % sammenlignet med 2017. Tillagt betalt mva. på kapittel 1633 har NA hatt utgifter på til sammen kroner 55 091 642 i 2018.

Kakediagrammet i figur 3 viser sammensetningen av driftsutgiftene etter art.

Figur 3 Driftsutgifter etter art

Lønnsandel av driftsutgifter utgjorde 46,3 %, en nedgang fra 2017 da andelen utgjorde 47,5 %. Andelen anses å være relativt lav for en statlig virksomhet å være, og må sees i sammenheng med at NA i stor grad bemanner akkrediterings- og GLP-prosjektene med ekstern teknisk kompetanse. Lønnsutbetalingene har fra 2017 økt med 5,2 %. Økningen skyldes til dels generell lønnsvekst, reduksjon i refusjoner fra Folketrygden og høyere pensjonsutgifter som følge av økning i premiesatsen.

Antall årsverk i 2018 var 25,1, en reduksjon fra 2017 på 1,6 %. Nedgangen i antall årsverk kan forklares med vakanser og sykemeldte. Lønnsutgifter per årsverk beløp seg til kroner 992 700. Dette vurderes å være høyere enn hva som oppfattes som normalt i statsforvaltningen, og kan forklares ved at det i stor grad utbetales reise-/og overtidsgodtgjørelse opparbeidet ved utførelse av bedømningsaktivitet. Bruk av overtid for å kunne opprettholde planlagt aktivitetsnivå i perioder med vakanser og sykmeldte gir også forklaring til en forholdsvis høy gjennomsnittskostnad. Sammenlignet med 2017 har gjennomsnittskostnaden for lønn økt med 7,0 %.

37,2 % av driftsutgiftene var prosjekterelaterte kostnader knyttet til NAs akkrediterings- og GLP-virksomhet. Bemanning av prosjekter med ekstern teknisk kompetanse og reiseutgifter som påløper i tilknytning til bedømningsaktivitet, er kostnader av slik art. Disse utleggene viderefaktureres i sin helhet akkreditert virksomhet eller søker. Andelen var tilsvarende lik i 2017. Sett bort ifra utbetalinger til lønn, så er dette utgiftsarten som utgjør den største andelen av NAs driftsutgifter. De viderefakturerbare utleggene utgjorde i underkant av kroner 20,0 mill. i 2018, en økning fra 2017 på 8,2 %.

Utgifter til kjøp av fremmede tjenester som konsulentbistand og lignende utgjør en liten andel av NAs driftsutgifter. I 2018 var denne andelen på 5,2 %, en liten økning fra 2017. Det har i 2018 vært økt fokus på gjennomføring av planlagte IT-aktiviteter, hvilket gjenspeiles i de økte utgiftene. Det

er medgått ressurser til oppgradering av arkivsystemet fra ePhorte til Elements. Det er også brukt ressurser på videreutvikling av NAs hjemmeside. Arbeidet med prosjektstyringsverktøyet i Agresso fortsetter og er fortsatt under utvikling. Det har likevel ikke vært mulig å gjennomføre/slutføre alle planlagte aktiviteter og arbeidet med digitalisering fortsetter i 2019. Aktivitetene var planlagt gjennomført ved bruk av overførte midler og opparbeidede merinntekter.

Øvrige driftsutgifter har økt noe hvilket skyldes utbytte og oppgradering av gammel program- og maskinvare. Investeringer utgjør en liten andel av NAs totale utgifter på 0,1 %. Andelen var tilsvarende lik i 2017.

3.4 Resultater og måloppnåelse

3.4.1 Tildeling

Inntektskravet (kap. 3903, post 01) utgjorde kroner 48 010 000. Dette er en økning på 6,5 % sammenlignet med kravet for 2017. Økningen er et signal fra departementet, etter innspill fra NA, om en forventning om høyere aktivitetsnivå knyttet til NAs virksomhet innen utføring av akkrediteringer, andre godkjenningsordninger og dertil tilhørende aktiviteter. Denne type virksomhet dekkes gjennom gebyrer.

3.4.2 Gebyrinntekter og andre inntekter

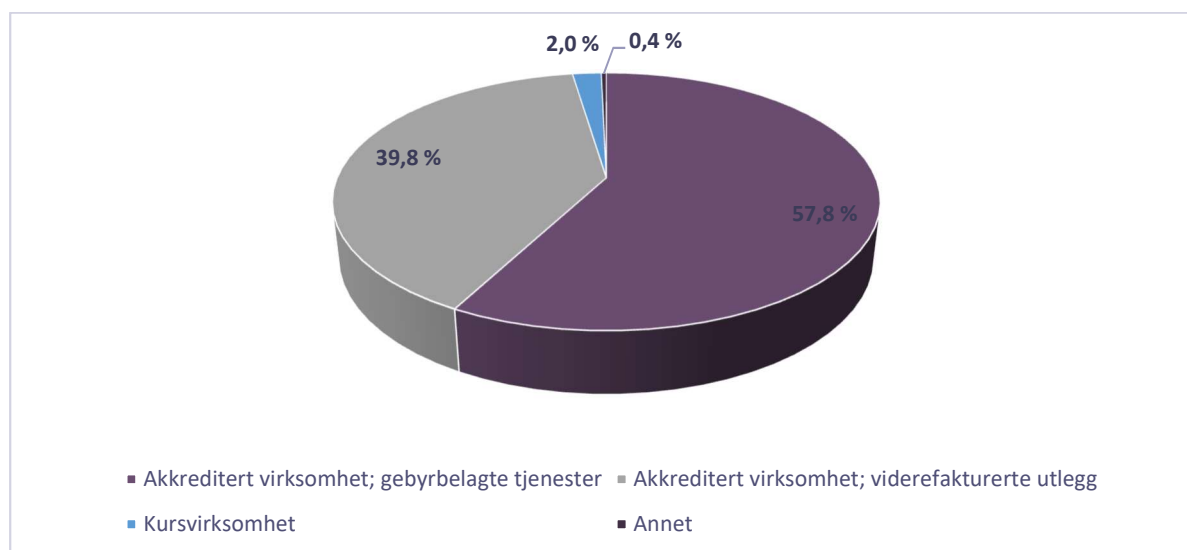
NAs inntekter beløp seg til kroner 50 024 110 og var 4,2 % høyere enn inntektskravet.

Økning i bedømmingsaktivitet- og omfang ble høyere enn forventet, hvilket resulterte i økte gebyrinntekter- og viderefakturering av utlegg. Ved utgangen av 2018 utgjorde utestående kundefordringer kroner 2,7 mill. Dette er en nedgang fra 2017 på kroner 0,3 mill.

Det har vært et bevisst valg å prioritere ressurser til inntektsgenererende arbeid.

Kakediagrammet i figur 4 viser sammensetningen av driftsinntekter etter art og tjenesteområde.

Figur 4 Driftsinntekter etter art og tjenesteområde

Aktivitet hjemlet i forskrift om gebyrer for NAs tjenester utgjorde 97,6 % av inntektene hvorav 57,8 % er fakturering av søknads-, års-, saksbehandlings-, og administrasjons- og harmoniseringsgebyr. 39,8 % av inntektene er viderefakturering av utlegg dvs. utgifter NA har pådratt seg i tilknytning til

tjenester nevnt i forskrift som reiseutgifter og kjøp av ekstern teknisk bistand. Utleggene belastes akkrediterings- og GLP-prosjektene, for deretter å bli viderefakturert akkreditert virksomhet eller søker.

I 2017 utgjorde den totale andelen av denne type virksomhet 96,4 % av driftsinntektene. Økningen skyldes vekst i bedømmingsaktivitet- og omfang samt justering av gebyrsatser tilsvarende alminnelig kostnadsvekst.

2,0 % av inntektene er knyttet til NAs kursvirksomhet. %-andelen var tilsvarende lik i 2017. Det ble i 2018 avholdt kurs for kunder, potensielle nye søkere og eksterne tekniske eksperter. Det ble også avholdt ett kurs på vegne av EA og to kurs som bistand til akkrediteringsorganene på Balkan.

En liten andel av NAs inntekter kommer fra arbeidet med vedlikehold av EMAS-ordningen og tilskudd fra EA for NAs bidrag i organisasjonen.

NA utfører i tillegg flere aktiviteter som ikke er inntektsgivende, som arbeid i internasjonale akkrediteringsorganisasjoner, videreutvikling av akkrediteringsordninger, kontaktmøter med myndigheter/ interesserte parter og informasjonsvirksomhet. Differansen mellom utgifts- og inntektsbevilgningen dekker utgifter til slike aktiviteter.

Vi viser til den økonomiske rapporteringen i kapittel 6.

3.4.3 Delmål 1 Norsk akkreditering skal dekke behovet i markedet for nye akkrediteringer og oppfølginger

I løpet av 2018 er det gjennomført 362 bedømmingsaktiviteter hos akkrediterte virksomheter og søkere. Disse aktivitetene omfatter behandling av nye søknader om akkreditering, oppfølging og vedlikehold av eksisterende akkrediteringer, behandling av søknader om utvidelse av eksisterende akkrediteringer og gjennomføring av ekstraordinære aktiviteter der det har vært behov for det.

Tabell 4 viser at antallet nye, ikke innvilgede søknader om akkreditering har gått litt opp fra samme tidspunkt i 2017. Dette mener vi delvis skyldes at saksbehandlerkapasiteten på slutten av 2018 var noe lavere enn planlagt og at enkelte søknader ikke kunne innvilges fordi vi ventet på nødvendig informasjon fra søkerne.

Tabell 4 Antall søknader, ikke innvilget, om akkreditering fordelt på standarder

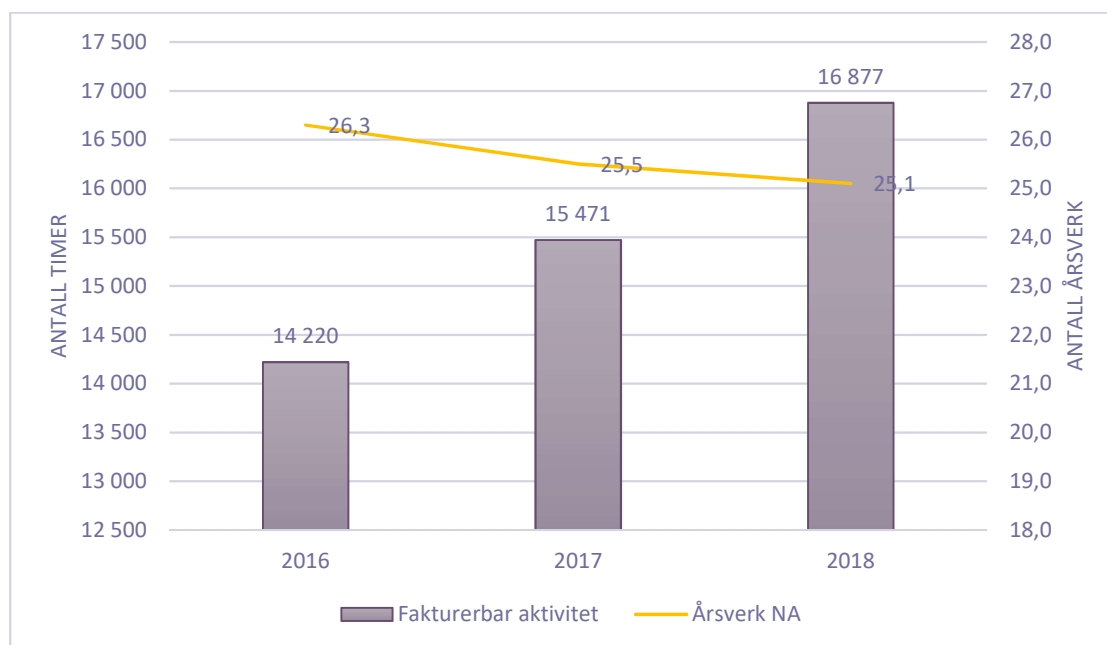
Ordning	Standard	Antall søknader per 31.12.2016	Antall søknader per 31.12.2017	Antall søknader per 31.12.2018
Laboratorier	ISO/IEC 17025	7	2	3
Medisinske laboratorier	ISO 15189	1	1	0
SLP-arrangører	ISO/IEC 17043	0	0	0
Inspeksjonsorgan	ISO/IEC 17020	4	0	3
Produktsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17065	2	1	1
Systemsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17021-1	2	0	0
Personellsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17024	2	0	0
EU-ETS verifikasjonsorgan	ISO 14065	0	0	0
Totalt antall søknader om akkrediteringer		18	4	7

Tabell 5 Antall fakturerbare timer medgått til bedømmingsaktivitet.

	Saksbehandling	Reisetid	Totalt
2016	12 589	1 631	14 220
2017	13 815	1 656	15 471
2018	15 038	1 839	16 877

Som tabell 5 og figur 5 viser har antall fakturerbare timer økt i treårsperioden, samtidig som antallet tilgjengelige årsverk har gått ned. Vi mener at antall fakturerbare timer nå er på et nivå som speiler det arbeidet som utføres. Med de systemene vi har i dag er det vår vurdering at vi har kommet så langt som det er mulig med hensyn på effektivisering. Arbeidet med å forbedre NAs IT-systemer fortsetter derfor i 2019.

Figur 5 Fakturerbar aktivitet sett i forhold til ressursinnsats

Tabell 6 Antall nye innvilgede søknader om akkreditering, fordelt på standard

Ordning	Standard	Antall søknader innvilget 2016	Antall søknader innvilget 2017	Antall søknader innvilget 2018
Laboratorier	ISO/IEC 17025	10	3	1
Medisinske laboratorier	ISO 15189	5	1	3
SLP-arrangører	ISO/IEC 17043	0	0	0
Inspeksjonsorgan	ISO/IEC 17020	7	3	1
Produktsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17065	2	2	1
Systemsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17021-1	1	2	0
Personellsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17024	0	0	0
EU-ETS verifikasjonsorgan	ISO 14065	0	0	0
Totalt antall innvilgede akkrediteringer		25	11	6

Til tross for lavere antall nye søknader, viser Tabell 6 at de nye akkrediteringene i 2018 kommer på samme ordningene som også økte i 2017. I tillegg ble det i 2018 innvilget 83 søknader om utvidelse av eksisterende akkrediteringer.

Antall innvilgede søknader er lavere i 2018 enn i 2016 og 2017, samtidig som alle søknader har ført til innvilgelse. Ingen søknader er henlagt i 2018.

Tabell 7 Antall akkrediteringer fordelt på standarder

Ordning	Standard	Antall akkrediteringer per 31.12.2016	Antall akkrediteringer per 31.12.2017	Antall akkrediteringer per 31.12.2018
Laboratorier	ISO/IEC 17025	138	139	130
Medisinske laboratorier	ISO 15189	30	30	34
SLP-arrangører	ISO/IEC 17043	1	1	1
Inspeksjonsorgan	ISO/IEC 17020	34	36	34
Produktsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17065	16	18	19
Systemsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17021-1	9	11	11
Personellsertifiseringsorgan	ISO/IEC 17024	12	11	9
EU-ETS verifikasjonsorgan	ISO 14065	2	2	2
Totalt antall akkrediteringer		242	248	240

Det totale antallet akkrediteringer er gått noe ned fra 2017 til 2018. Dette skyldes at noen akkrediteringer er sagt opp og at noen akkrediteringer er slått sammen. Som tabell 5 viser så har likevel antall fakturerbare timer gått opp. Dette betyr at vårt arbeid med akkrediterte virksomheter og søkere har økt.

Saksbehandlingstid fra søknad til akkreditert

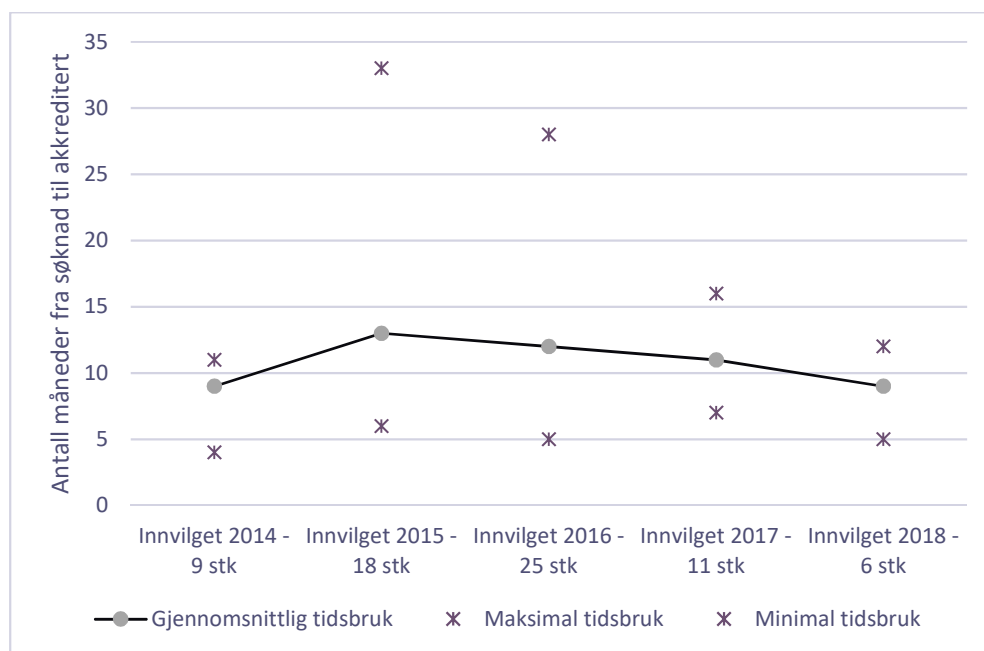
Vi har de siste årene jobbet med å få ned saksbehandlingstiden for nye søknader til under ti måneder. I 2018 klarte vi det for første gang siden 2014. En videre reduksjon av saksbehandlingstiden vil kunne oppnås dersom innsendte søknader er enda bedre forberedt enn det som generelt er tilfellet i dag. For å oppnå dette mener vi at NAs veiledning i www.akkreditert.no må forbedres. Dette arbeidet er igangsatt og fortsetter utover i 2019.

I 2015/16 hadde vi mange søknader å behandle. Vi ser at vi er sårbare for rask økning i antall søknader om akkreditering da det tar tid å dimensjonere fagavdelingen for behandling av søknader.

Tabell 8 Gjennomførte akkrediteringsprosesser; Søknad mottatt til akkreditering innvilget

	2014	2015	2016	2017	2018
Maksimal tidsbruk måneder	11	33	28	16	12
Minimal tidsbruk måneder	4	6	5	7	5
Gjennomsnittlig tidsbruk måneder	9	13	12	11	9
Antall innvilgede i løpet av året	9	18	25	11	6

Figur 6 Gjennomsnittlig tid fra søknad til innvilget

3.5 Bruken av akkreditering

Akkreditering er tatt i bruk som verktøy for å dokumentere kompetanse på flere viktige områder i samfunnet. Kompetansevurderinger settes i hovedsak som krav når det forventes at kontroll med kompetanse gir positive effekter for samfunnet, enten direkte i form av økt fortjeneste eller indirekte som antatt samfunnsøkonomisk gevinst ved økt kontroll. Noen eksempler på slike områder er:

Fra fjord til bord – kvalitet i mange ledd

På oppdrettsfiskens ferd fra fjord til bord bidrar akkreditering til forbedret kvalitet i mange ledd.

Alle matfiskanlegg skal gjennomføre en trendovervåkning av miljøtilstanden på lokaliteten (B-undersøkelse) etter Norsk Standard 9410 ”Miljøovervåkning av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg”. B-undersøkelsen er en enkel og kostnadseffektiv trendovervåkning av bunnforholdene rundt et akvakulturanlegg. Seks bedrifter er akkreditert for å gjøre denne undersøkelsen.

Før et oppdrettsanlegg etableres, gjennomføres akkreditert lokalitetsundersøkelse, for å sjekke om lokaliteten er egnet for oppdrett. I en lokalitetsundersøkelse slås det fast hvilke strøm-, vær- og vindbetingelser som forventes på lokaliteten. I en påfølgende akkreditert fortøyningsanalyse blir det beregnet hvordan anlegget må konstrueres for å tåle de nevnte strøm-, vær- og vindbetingelsene. Fortøyningsanalysen vil for eksempel si noe om hvor kraftig kjetting som brukes til forankring må være.

Når nye oppdrettsanlegg bygges må det brukes komponenter som er sertifisert av akkrediterte sertifiseringsorgan. Før det gis tillatelse til å ha fisk i anlegget, må det gjennomføres akkreditert inspeksjon for anleggssertifikat for å bevise at anlegget er i samsvar med NYTEK forskriften (FOR-2011-08-16-849). Det må i tillegg vurderes om det er driftssikkert og klart for å motta fisk. NA har akkreditert 14 virksomheter for å gjennomføre hele eller deler av denne prosessen.

For å sikre best mulig fiskevelferd tilbyr et av de akkrediterte inspeksjonsorganene akkreditert og uavhengig helsekontroll av fisken i landanlegg og sjøanlegg.

For å hindre rømming av fisk og øke sikkerheten til de som jobber på anlegget skal anlegget ha akkreditert sertifiserte kar, rør og slanger. Tre akkrediterte produktsertifiseringsorgan tilbyr denne tjenesten.

Før fisken på oppdrettsanlegget mates med fiskefôr, blir fôret testet på akkreditert prøvingslaboratorium. Dette gjøres for å øke matsikkerheten og redusere smittefare.

For å sikre best mulig personsikkerhet og hindre store eksplosjoner bør fiskefôrfabrikken ha utstyr som er akkreditert sertifisert for arbeid i eksplosjonsfarlige områder (ATEX 2014/34/EU, 17065).

Gassbeholdere og annet trykkutsatt utstyr som er i bruk på fiskeslakteriet, skal være akkreditert kontrollert før det tas i bruk. Deretter følger jevnlig akkrediterte kontroller. Dette øker sikkerheten til de som jobber på og rundt slakteriene.

For å øke matsikkerheten og redusere smittefaren tas det prøver av fisken for å undersøke den for bakterier og parasitter. Disse analysene blir gjort av akkrediterte mat og miljølaboratorier.

Hvis fisken er oppdrettet økologisk, kan den bli akkreditert sertifisert som økologisk etter Forskrift om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter, akvakulturprodukter, næringsmidler og fôr (økologiforskriften). Dette bidrar til å øke forbrukernes tillit til at fisken faktisk er økologisk.

Sikkerhet og kvalitet i alle ledd

Trafikksikkerhet på veg

Verksteder som utfører EU-kontroll på kjøretøy må bruke utstyr som er akkreditert kalibrert. Godkjente teknikere fra ulike akkrediterte kalibreringslaboratorier reiser rundt i Norge for å kalibrere utstyr iht forskrift om periodisk kjøretøykontroll. Dette sikrer at kvaliteten på utstyret som benyttes til periodisk kjøretøykontroll er god og at det er kalibrert av kompetente og upartiske aktører.

Norske veier asfalteres regelmessig og kvaliteten på asfalten er av stor betydning for vegkvaliteten. Asfalt er en blanding av steinmaterialer og bindemiddel, og noen av våre akkrediterte kunder sertifiserer asfalt og tilhørende bindemidler. Akkrediteringen sikrer at sertifiseringen er i henhold til internasjonale og standardiserte krav.

Trygg mat

Flere av våre akkrediterte laboratorier analyserer mat, planter og fisk for å undersøke om de inneholder skadelige stoffer. Analyse utføres på ulike områder, som for eksempel:

- Plantevernmidler i mat og planter
- Miljøgifter og tungmetaller i fisk og sjømat

Ren luft

Akkreditert prøvetaking av luft som deretter analyseres for skadelige stoffer som tungmetaller, NO₂, Ozon, svevestøv og miljøgifter, gir samfunnet oversikt over klimaendringer og forurensning. I Norge mener Folkehelseinstituttet at omlag 1500 mennesker dør for tidlig på grunn av dårlig luftkvalitet. Akkreditert prøvetaking og analyse av luft sikrer pålitelighet til de verdiene som rapporteres, slik at vi kan bidra til gode beslutningsgrunnlag til norske forurensningsmyndigheter.

Klimatrygghet – hvordan kan Norge nå sine klimamål?

Det er krav til at all kvotepliktig industri i Norge skal overvåke og rapportere sine CO₂-utslipp. Dette medfører at disse må ha en gyldig utslippstillatelse.

Utslippsrapporter skal verifiseres av et akkreditert verifikasjonsorgan. Dette sikrer at verifikasjon utføres av en kompetent og uavhengig tredjepart – noe som øker påliteligheten til rapporterte utslipp.

Nytt for neste kvoteperiode (2021-2030) er at også søknad om tildeling av vederlagsfrie kvoter skal verifiseres av et akkreditert verifikasjonsorgan.

Akkreditering sikrer at kvotesøknad og utslippsrapportering verifiseres av kompetent og uavhengig personell, at informasjonen som ligger til grunn er riktig og at ordningen er harmonisert i hele EØS-området.

Trygge arbeidsplasser

I 2018 ble sertifiseringsstandarden ISO 45001 utgitt. Denne angir krav til ledelsessystemer for arbeidsmiljø. ISO 45001 er basert på OHSAS 18001, og er ment for virksomheter som vil ha trygge og helsefremmende arbeidsplasser. Dette innebærer blant annet å forebygge arbeidsulykker, redusere helseutfordringer og kontinuerlig forbedre arbeidsmiljøarbeidet. NA har akkreditert fem sertifiseringsorgan for denne ordningen.

Samfunnssikkerhet – lekkasje og tennkilde

Formål med EUs trykkdirektiv (PED) er å sikre at trykkpåkjent utstyr og sammenstilling av utstyr som gjøres tilgjengelig på markedet, oppfyller grunnleggende sikkerhetskrav. Hovedformål er å hindre skader på liv, helse og materielle verdier. I tillegg skal det sikres fri omsetning av slikt utstyr innen EU/EØS-området.

Trykkpåkjent utstyr som ikke oppfyller kravene i trykkdirektivet kan forårsake lekkasjeulykker som f.eks. lekkasje av ammoniakk fra kjøleanlegg, og gasslekkasje fra olje og gassanlegg. Noe som kan medføre død/personskader og store materielle skader. Flere aktører er akkreditert innen denne typen produktsertifisering.

I forbindelse med sertifiseringen er det krav til at utstyret er testet av akkrediterte laboratorier. Dette sikrer kvaliteten i alle ledd, og påliteligheten til det sertifiserte utstyret styrkes.

EUs ATEX-direktiv sikrer at utstyr som skal brukes i eksplosjonsfarlige områder ikke skal kunne forårsake en eksplosjon. Det vil si at utstyret ikke skal kunne fungere som tennkilde i områder med eksplosjonsfarlige gasser, støv e.l. Dette for å ivareta samfunnets sikkerhet og helse i denne typen områder, for eksempel for å forhindre store ulykker offshore eller på land.

Sertifisering av denne type utstyr utføres av akkrediterte sertifiseringsorganer. Direktivet gjelder i hele EU og EØS, noe som sikrer identiske krav for utstyr i eksplosjonsfarlige atmosfærer i alle EU/EØS-stater.

Kvalitet i pasientbehandling fører til færre feil

God kvalitet av helsetjenester er en forutsetning for pasientsikkerhet og godt behandlingsresultat. Norsk pasientskadeerstatning (NPE) betalte 1014 millioner kroner i erstatninger til pasienter og pårørende i 2018. Det er en økning på 3,5 prosent fra 2017. 28% av meldte saker fikk medhold i 2018.

Akkreditering etter NS-EN ISO 15189 sikrer kvaliteten på medisinske analyser og bruken av slike analyseresultater i pasientbehandling gjennom akkreditering av laboratorier. Dette er en tredjeparts vurdering av implementeringen av laboratoriets styringssystem, og favner alle steg i analyseprosessen. Det er for tiden 34 organisasjoner med virksomhet akkreditert etter NS-EN ISO 15189 i Norge. Akkrediteringsordningen for medisinske laboratorier er frivillig og antall akkrediterte organisasjoner vitner om nytten av å være akkreditert.

Trygg mat og drikke

Økt import av matvarer og endrede reisevaner øker risikoen for farlige bakterier i maten vår. Kombinert med klimaendringer øker smittepresset, og dermed øker også behovet for tiltak som sikrer trygge næringsmidler.

I 2017 ble det varslet 162 utbrudd med totalt 2 320 rapporterte sykdomstilfeller. Dette er litt mer enn i 2016, men på samme nivå som årene før. Antallet syke varierte fra 2 til 230 per utbrudd. Ved 36 av utbruddene var det mistanke om smitte fra næringsmidler. Det vanligste næringsmiddelbårne utbrudd var Norovirus med 7 utbrudd, etterfulgt av Enterohemoragisk E. coli (EHEC) og Campylobacter, tre utbrudd hver (årsrapport 2017, Folkehelseinstituttet). Prøver av mat, vann, dyr og miljø blir analysert, for å se om man finner samme bakterie som pasientene er blitt syke av. Laboratorier som utfører analyse av disse prøvene er akkreditert etter ISO/IEC 17025.

Fra midten av november 2018 til andre uke i januar 2019 har Folkehelseinstituttet fått meldt 13 personer med Listeriose. Listeriose kan gi ulike symptomer som diaré, milde influensalignende plager, blodforgiftning eller hjernehinnebetennelse. Bakterien kan også smitte fra mor til barn under graviditeten og føre til alvorlig sykdom hos fosteret. Listeriose er forårsaket av bakterien Listeria, som finnes naturlig i miljøet. Listeria er i hovedsak et produksjonshygienisk problem i matvirksomheter, relatert til ufullstendige barrierer mellom rent og urent område, uheldige rutiner og problemer med vask og renhold av utstyr og lokaler. NA har akkreditert 24 laboratorier for analyse av Listeria.

Det ble registrert utbrudd av bakterien Salmonella i august – september 2017, der bakteriene ble isolert hos 21 pasienter i fem ulike fylker i Norge. Akkrediterte analyseresultater er et hjelpemiddel til å få lokalisert kildene, og bidrar til at hensiktsmessige tiltak kan iverksettes. NA har akkreditert 22 laboratorier for analyse av Salmonella.

Selv om drikkevannet i Norge har god kvalitet, har vannforsyning i Norge spesielle utfordringer ved at vi har mange små vannverk, omfattende bruk av overflatevann og stort behov for oppgradering av gammelt eller dårlig ledningsnett. Siden 2000 har vi hatt to store sykdomsutbrudd forårsaket av drikkevann: Giardia-utbrudd i Bergen i 2004 med 6000 syke og Campylobacter-utbrudd på Røros i 2007 med 1500 syke. Akkreditert prøvetaking og analyse av drikkevann bidrar til økt sikkerhet til for innbyggerne.

Mange smittekilder kan spores tilbake til matproduksjon. Trygge matprodukter sikres gjennom sertifisering av ledelsessystem etter ISO 22000 (eller andre sertifiseringsordninger for mattrygghet). Sertifiseringsorganer er akkreditert etter krav i ISO/IEC 17021-1 og ISO/TS 22003. Alle ledd i matkjeden omfattes av sertifisering, inkludert transport, lager og distribusjon.

Internasjonale forpliktelser på akkrediteringsområdet

NA har i 2018 deltatt aktivt i arbeidet innen EA. Dette arbeidet har omfattet deltagelse i

- EA General Assembly (EA GA)
- EA Multilateral Arrangement Council (EA MAC)
- EA Harmonization Committee (EA HHC)
- EA Laboratory Committee (EA LC)
- EA Inspection Committee (EA IC)
- EA Certification Committee (EA CC)
- EA Communication and Publications Committee (CPC).

NA har i tillegg vært representert i utvalgte arbeidsgrupper der vår akkrediteringsportefølje tilsier at dette er viktig for å gjøre norske synspunkter gjeldende.

NA deltok i 2018 i EAs peer-evaluering av det georgiske akkrediteringsorganet. Videre har NA også hatt to ansatte på EAs kurs for medlemmer av peer-evalueringsteam med det formål å bli godkjent for å delta i EAs evaluering av akkrediteringsorganer. Det er en forpliktelse for EAs medlemmer å bidra med slike medlemmer, og å delta i et antall evalueringer basert på antall akkrediterte virksomheter som NA har i porteføljen. Vi har med dette økt antallet ansatte som er kvalifisert for slike oppgaver fra to til tre pers, og vil nå kunne oppfylle forpliktelsene våre på en bedre måte enn foregående år.

I tillegg har NA sendt deltagere til opplæring i personvernforordningen arrangert i regi av EU, akkreditering av klimautslipp fra luftfart i regi av EA og innholdet i handelsavtalen mellom EU og Canada (CETA) når det gjelder gjensidig anerkjennelse av akkrediteringer iht. de to partenes nasjonale lovverk.

NA har også i 2018 deltatt i arbeidet i ILAC og IAF, både på komitenivå og i disse organisasjonenes generalforsamlinger. Vi har også deltatt i møter i arbeidsgrupper innen disse organisasjonene, der dette har sammenfalt med våre nasjonale interesser og planer. Arbeidet i disse organisasjonene er viktig for å sikre aksept for NA-akkrediterte tjenester utenfor Europa.

NA deltar i tillegg i uformelle møter mellom de nordiske og baltiske akkrediteringsorganene. Dette er nyttige møter fordi vi ser at vi relativt ofte har sammenfallende interesser og fordi vi på denne måten får gode muligheter til å enes om felles holdning og forståelse.

EMAS-evaluering

NA ble peer-evaluert som akkrediteringsorgan for Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) høsten 2017.

Evalueringen ble gjennomført på vegne av Forum for Accreditation and Licensing Bodies (FALB) i oktober 2017. Evalueringen ble gjennomført av et team bestående av representanter fra det italienske og det tyrkiske akkrediteringsorganet.

Resultatet vurderer vi å være tilfredsstillende. NA gjennomførte de korrigerende tiltakene for funnene i løpet av 2018.

Saksbehandlingen i FALB er ikke ferdig, vi forventer endelig avgjørelse i løpet av første halvår 2019.

3.5.1 Delmål 2 Norsk akkreditering skal dekke behovet i markedet for inspeksjoner etter OECDs prinsipper for god laboratoriepraksis

Antallet virksomheter i NAs GLP-register har også i 2018 holdt seg stabilt og er fortsatt fem virksomheter. Det forventes at antallet virksomheter i GLP-registeret fortsetter å holde seg stabilt. Det er ingen tegn til nedgang innenfor dette området, og vi har registrert få signaler fra markedet som indikerer økt interesse for denne ordningen.

NA rapporterte i årsrapporten for 2017 at vi vil bli evaluert for ordningen av OECD i løpet av 2019. Slik det ser ut nå blir ikke denne revisjonen gjennomført før i 2020.

Tabell 9 Antall laboratorier som deltar i GLP-ordningen

	2016	2017	2018
Antall laboratorier som er registrert ved årsslutning	5	5	5

NA deltar i fora både i OECD og EU der GLP-ordningen diskuteres.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll av virksomheten

Internkontroll i NA styres av både internkontrollkravene i akkrediteringssystemene og de krav som ligger til internkontroll for NA som forvaltningsorgan.

På et overordnet nivå er NAs internkontrollsystem beskrevet som en årsplan med relativt faste milepeler som gjennomføres årlig. Årsplanen ivaretar internkontroll for etatsstyring, budsjettering, rapportering, risikovurdering, peer-evaluering og strategiprosesser.

I tillegg til det overordnede er det mer detaljerte aktivitetsplaner for internkontroll på akkrediteringsområdet, økonomistyring ned på prosjektnivå og på anskaffelsesområdet.

For å gi støtte til optimal ressursbruk og styring og kontroll av aktiviteter, har NA i 2018 fortsatt arbeidet vi startet i 2016 med å forbedre registrering av medgått tid på prosjekt og aktiviteter. Vi ser nå at vi har et bedre verktøy for å styre tidsbruken i etaten gjennom året. Systemet for oppfølging av timebruk på bedømmingsaktiviteter ble videreutviklet i 2018 og fungerer nå godt som styringsverktøy på fakturerbare aktiviteter. Fokus frem mot budsjettåret 2019 er å forenkle systemet i daglig bruk.

4.2 Forhold departementet har bedt om særskilt rapportering på

4.2.1 Arbeidslivskriminalitet

NA gjør i utgangspunktet få anskaffelser i løpet av et år, og andelen av anskaffelser som utgjør et risikoelement for arbeidsmiljøkriminalitet, anser vi som lav. Det er gjort en gjennomgang av inngåtte kontrakter og leverandører der forekomsten potensielt kan være til stede. Kjøp av renholdstjenester er etter vår vurdering, den anskaffelsen der det var knyttet størst risiko til dette.

Utover dette kjøper NA varer og tjenester som i stor grad omfattes av innkjøpssamordningen der de statlige fellesavtalene kommer til anvendelse. Arbeidslivskriminalitet utgjør, slik vi vurderer det, liten eller ingen risiko knyttet til anskaffelser omfattet av disse avtalene.

Ved fremtidige innkjøp der vi anser arbeidslivskriminalitet som en potensiell forekomst, så vil vi i våre anskaffelsesprosesser påse at leverandøren følger lover og regler på området.

4.2.2 Sikkerhet og beredskap

NAs rutiner for informasjonssikkerhet er en integrert del av etatens generelle styringssystem. Det er besluttet at dette systemet skal forbedres slik at det samsvarer med kravene i den internasjonale standarden ISO 27001 Informasjonsteknologi – sikringsteknikker – Ledelsessystemer for informasjonssikkerhet.

Det ble i 2018 utarbeidet dokumentasjon og prosedyrer for å dekke funnene i GAP-analysen fra 2017. Forslag til styringsdokumentasjon ble utarbeidet gjennom 2018 og er i stor grad klar til implementering i 2019.

NA har en avtale med Nasjonal sikkerhetsmyndighet om kartlegging av offentlig tilgjengelige sårbarheter i IKT-systemer tilknyttet internett gjennom Alvis nor. Dette er en regelmessig test av NAs internett-tilknyttede systemer for inntrengingssårbarheter.

Det ble også arbeidet med å sikre at NA tilfredsstiller kravene som stilles i personvernforordningen (General Data Protection Regulation, EU 2016/679). Vi har identifisert hvilke personopplysninger etaten besitter i dag og hvor disse finnes. Vi har startet arbeidet med å kvalitetssikre databasene der denne informasjonen ligger for sikkerhet og innebygd personvern.

Det ble i 2017 påbegynt et arbeid med reisepolicy sammen med fagforeningene for å øke sikkerheten for egne medarbeidere på reise. Både i reisesituasjonen, men også for varsling og assistanse fra administrasjonen om det skulle oppstå uforutsette hendelser. Dette arbeidet viste seg å være komplisert da NA har mange varierte reiser i saksbehandling og for det internasjonale samarbeidet. Policyen ble ferdigstilt i løpet av 2018 og formelt godkjent i NAs ledelsessystem i januar 2019.

NAs virksomhet er ikke umiddelbart samfunnskritisk. Risikoeksponering for vår virksomhet og krav til beredskapsnivå er derfor relativt lav.

4.2.3 Mangfold og likestilling

I NAs ansettelsespolitikk er det først og fremst kompetanse som ligger til grunn for vurdering av søkere til ulike stillinger. I tillegg vektlegges likestilling og etnisk sammensetting i forbindelse med ansettelsesprosesser.

I løpet av 2018 fikk fire personer tilbud om fast ansettelse i NA. Tre hadde oppstart i 2018, en i 2019. En person fikk tilbud om administrativ ansettelse i påvente av ferdigstilling av omstillingsprosessen. Vedkommende var fra før innleid via bemanningsbyrå. Tre personer sa opp sin stilling i NA, hvorav en hadde vært borte etter lengre tids sykefravær.

Ved utgangen av året var det seks personer med innvandrerbakgrunn i etaten.

Ved utgangen av 2018 var det NAs vurdering at det er like muligheter for begge kjønn i NA. Når det gjelder mangfold ble det ikke identifisert behov for tiltak for å øke andelen med innvandrerbakgrunn.

Fokus på kompetanse vurderes ikke som et hinder for personer med innvandringsbakgrunn for å nå opp i konkurransen om stillinger i NA.

Supplerende tildelingsbrev mottatt i juli 2018 angir at NAs rekrutteringsarbeid skal innrettes mot at 5% av nyansettelser skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. Det er tatt inn en tekst i stillingsannonser som er ment å oppfordre til søknader. Foreløpig har dette ikke resultert i søknader fra personer som har angitt slike forhold i søknadene sine.

Tabell 10 Kjønnbalanse I i virksomheten

		Kjønnbalanse			Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn Kroner	Kvinner Kroner
Totalt i virksomheten	2018	29	71	28	55 307	59 225
	2017	33	67	27	54 153	58 028
Direktør	2018		100	1		-
	2017		100	1		-
Avd.dir.+ seksjonssjef	2018		100	2		71 671
	2017		100	2		68 950
1088 Sjefingeniører	2018	25	75	4	-	64 914
	2017	40	60	5	63 608	63 867
1181 Senioringeniør	2018	31	69	13	55 956	59 083
	2017	33	67	12	54 223	56 569
1364 Seniorrådgiver	2018	100		1	-	
	2017	100		1		
1363 Seniorkonsulent	2018	17	83	6	-	44 975
	2017	20	80	5	-	43 769
1434 Rådgiver	2018	100		1	-	
	2017	100		1	-	

Tabell 11 Kjønnbalanse II i virksomheten

	Antall tilsatte	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre- permisjon		Sykefravær	
		M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
2018	28				1,5			2,5	5,4
2017	27					2,3		1,4	5,5

4.3 Vesentlige forhold departementet bør kjenne til

Høsten 2018 ble det igangsatt et arbeid for å bedre tilpasse organiseringen av NA til etatens rammebetingelser og framtidige oppgaveløsning. Spesielt har fokuset for dette arbeidet vært å legge til rette for

- Allokering av ressurser til satsningsområdene i NAs strategi, herunder digitalisering, kommunikasjon via www.akkreditert.no og kompetanseutvikling
- Tydeligere roller og akseptabelt kontrollspenn for ledere og medarbeidere
- Bedre oppfølging av hver enkelt medarbeider
- Mer målrettet arbeid for å etablere nye akkrediteringsordninger i tett samarbeid med regulerende myndigheter
- Målrettet arbeid med kompetanseutvikling for etatens medarbeidere
- Forbedret gjennomføringsevne for igangsatte prosjekter
- Forbedret arbeid med styringssystemet og leveranser på bestillingene om brukerorientering av tjenester og digitalisering

Forslag til ny organisasjonsstruktur er forelagt fagorganisasjonene og vil bli forhandlet i mars 2019. Forventet ikrafttredelse av ny struktur er 1. april 2019.

NAs strategi for 2019 – 2023 angir delstrategier for satsningsområdene i strategiperioden. Det er stort fokus på tjenesteutvikling gjennom digitalisering. Dette er samtidig et område der etatens kompetanse er begrenset. Det er derfor besluttet å gjennomføre en GAP-analyse av dagens systemer mot ønsker og muligheter. Til dette arbeidet er det inngått avtale med et eksternt firma. Dette arbeidet vil bli gjennomført i mars og april 2019. Resultatet forventes å være et godt grunnlag for etatens videre arbeid på dette området. Dette er også et område der nyansettelser vurderes.

NA deltok i 2017 i et benchmarking prosjekt ledet av Bundesanstalt für Materialforschung und -prüfung (BAM) i Tyskland. Dette prosjektet omfattet sammenligning på områder som ikke dekkes i særlig grad under EAs peer evalueringer, eksempler er ressursbruk ved bedømming, informasjonsarbeid, kostnader mm. Første runde viste seg å være nyttig, ikke minst fordi det ble lagt til rette for gode diskusjoner blant de deltagende akkrediteringsorganene. I 2019 blir andre runde gjennomført, og NA vil delta også denne gangen.

Standarden for akkrediteringsorganer, ISO/IEC 17011 ble revidert i 2017 og skal tas i bruk av alle EAs akkrediteringsorganer innen november 2020. De viktigste endringene i den nye versjonen er krav om kompetansekriterier for alle typer personell som er involvert i akkrediteringsprosesser og forventninger om at det gjennomføres individuelle risikoanalyser ved fastsettelse av oppfølgingsplaner for akkrediterte virksomheter. Dette kommer i tillegg til de risikovurderingene vi allerede gjør når det gjelder måloppnåelse og økonomisk status.

Tilgang til tilstrekkelig og rett kompetanse til å gjennomføre etatens oppgaver er fortsatt det viktigste risikoelementet for NA. Vi vil i tiden framover fortsette arbeidet med å forbedre rutine våre for rekruttering og kompetanseutvikling av interne medarbeidere. Samtidig har vi sett at det er behov for å styrke etatens totale kompetanse på områder som digitalisering/IT og jus/nasjonale lover og forskrifter. I januar 2019 ble det derfor tilsatt en jurist, og senere i 2019 forventer vi å tilsette en person med kompetanse innen digitalisering/IT. Dette er personer som i utgangspunktet ikke vil arbeide med gebyrbelagte aktiviteter, slik NAs gebyrforskrift er i dag.

5 Vurdering av framtidsutsikter

Vår vurdering er at antallet nye søknader om akkreditering vil avhenge av om nasjonale myndigheter og/eller EU/EFTA setter krav om at samsvarsvurderingsorganer skal være akkreditert for å få sine resultater og tjenester anerkjent. Antallet nye søknader hos NA er ved utgangen av 2018 relativt lavt, noe som tyder på at behovet for akkreditering i det frivillige markedet i hovedsak er dekket.

Vi mener likevel det er flere viktige områder der akkreditering kan være et godt virkemiddel for å sikre gode tjenester for samfunnet. Trafikksikkerhet (for eksempel periodisk kjøretøykontroll), personvern (for eksempel sertifisering i forbindelse med Personvernloven), IT sikkerhet og jernbane er eksempler på slike områder.

Vi ønsker å intensivere arbeidet med å etablere nye akkrediteringsordninger. Dette krever tett samarbeid med regulerende myndigheter og virksomheter som ser behov for å sette krav til kompetanse for tjenester de kjøper. Spesielt er det viktig at etterlevelse av krav følges opp

NA har startet etableringen av en akkrediteringsordning for produsenter av referansematerialer. Slike akkrediteringer vil bli gitt for standarden ISO 17034. Videre er det en egen standard under utarbeidelse i ISO som vil bli brukt for akkreditering av biobanker. Vi planlegger å etablere en ordning for denne type akkreditering også i Norge. Dette er ordninger der vi ikke forventer at antallet akkrediterte virksomheter vil bli høyt. Når vi likevel prioriterer å etablere slike nye ordninger er det fordi vi mener det er viktig at norske virksomheter og næringsliv har tilgang til disse tjenestene nasjonalt.

Akkrediteringsordninger med få akkrediterte virksomheter er kostnadskrevenne både å etablere og å vedlikeholde. Dette fordi det er nødvendig å bygge kompetanse og delta i internasjonalt samarbeid for å sikre at NA håndhever kravene på samme måte som andre akkrediteringsorganer. Denne type kostnader kan ofte ikke knyttes direkte til enkelte søkere/ akkrediterte virksomheter, men er helt nødvendige for å kunne tilby riktige akkrediteringstjenester. Vi ser behov for å klargjøre hvordan kostnader knyttet til denne type ordninger skal dekkes.

Det er forventninger til at kommunikasjonen med NA skal foregå via digitale kanaler og at god informasjon om akkrediteringsordningene skal være lett tilgjengelig via www.akkreditert.no Arbeidet med å forbedre websiden og den informasjonen som finnes der har startet og fortsetter utover i 2019.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommantar årsregnskap 2018

Formål

NA er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Etatens virksomhet er hjemlet i Lov om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven) av 12 april 2013.

NAs rolle er å sikre internasjonal tillit til varer og tjenester. Dette gjøres ved at vi som medlemmer av internasjonale akkrediteringsavtaler kan sikre kvaliteten på sertifikater, inspeksjonsrapporter og laboratorieresultater utført av akkrediterte virksomheter i Norge.

Årsregnskapet utgjør kapittel 6 av årsrapporten til Nærings- og fiskeridepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Nærings- og fiskeridepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av NAs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2018 har NA disponert tildelinger på utgiftssiden à kroner 53 936 000, jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Mindreutgiften for post 01 driftsutgifter ble kroner 112 643. Det er innbetalt kroner 50 024 110 i gebyrer og andre inntekter, det vil si kroner 2 014 110 mer enn det Nærings- og fiskeridepartementet har fastsatt som inntektskrav. Etter justering for merinntekter på post 01 har NA en reell innsparing på kroner 2 127 000 som søkes overført til neste år på post 01 i henhold til beregninger i note B.

NA er omfattet av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten som innebærer at merverdiavgift ikke belastes virksomhetens kapittel, men belastes felleskapittel 1633 i statsregnskapet. For 2018 har NA belastet kapittel 1633 med kroner 1 268 285.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift summerte seg til kroner 53 760 400. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kroner 24 916 775 mot kroner 23 680 266 i 2017. Økningen skyldes, tross nedgang i antall årsverk jf. opplysninger i note 2, en generell lønnsvekst, reduksjon i refusjoner fra Folketrygden og høyere pensjonsutgifter som følge av økning i premiesatsen. Nedgangen i antall årsverk forklares med vakanser og sykemeldte.

Lønnsandel av driftsutgifter utgjør 46,3 %. Det anses å være relativt lavt for en statlig virksomhet å være, og har sammenheng med at NA i stor grad leier inn og bemanner akkrediterings- og GLP-prosjektene med eksternt teknisk kompetanse. Kjøp av slik bistand beløp seg til kroner 16 082 836 i 2018 mot kroner 15 000 945 i 2017, en økning på 7,2 % jf. oversikt over andre utbetalinger til drift note 3, Økningen indikerer økt etterspørsel etter akkrediterings- og GLP-tjenester.

Økt aktivitetsnivå genererer også økning i reiseutgifter knyttet til gjennomføringen av bedømmingene. I 2018 beløp slike reiseutgifter seg til kroner 3 895 999, en økning fra 2017 på 12,6 %.

Kjøp av andre fremmede tjenester har økt noe i 2018, jf. oversikt over andre utbetalinger til drift note 3. Dette skyldes i hovedsak gjennomføring av planlagte IT-aktiviteter utsatt og videreført fra 2017. Øvrige utgifter til drift og investeringer utgjør en liten andel av utgiftene og holder seg forholdsvis stabile.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte driftsinntekter beløp seg til kroner 50 024 110. Innbetalinger fra gebyrer beløp seg til kroner 28 915 987, mot kroner 24 217 163 i 2017, jf. note 1. Økt etterspørsel etter gebyrbelagte akkrediterings- og GLP-tjenester samt endringer i forskrift 1. juli 2013 nr. 821 om gebyrer for NAs tjenester er årsaken til dette. Endringen medførte økning av timepris, årsgebyr og søknadsgebyr med 2,7 % som er i tråd med den alminnelige kostnadsveksten. Innbetalinger av viderefakturerte utlegg i forbindelse med akkrediterings- og GLP-prosjekter utgjorde kroner 19 916 729, mot kroner 17 929 619 i 2017.

Øvrige inntekter holder seg forholdsvis stabile og utgjør en liten andel av de totale innbetalingene på 2,4 %.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.18 kroner 1 648 316. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld, mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende har NA en leverandørgjeld på kroner 2 144 253 samt utestående kundefordringer på kroner 2 734 477. Dette framkommer derfor ikke som utgifter/innbetaling i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 6. Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for NA. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2018. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på NAs nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Lillestrøm 1. mars 2019

Inger Cecile Laake
Direktør
Norsk akkreditering

6.2 Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

NA er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger NA står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som NA har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet NA har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser NA står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall NA har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. NA har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

6.3 Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2018

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2018	Merutgift (-) og mindreutgift
0903	Norsk akkreditering	01	Driftsutgifter	A, B	53 936 000	53 823 357	112 643
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			1 268 285	
<i>Sum utgiftsført</i>					53 936 000	55 091 642	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2018	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3903	Norsk akkreditering	01	Gebyrinntekter og andre inntekter	B	48 010 000	50 024 110	2 014 110
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			3 674 356	
<i>Sum inntektsført</i>					48 010 000	53 698 466	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer							
60087501	Norges Bank KK /innbetalinger					50 407 979	
60087502	Norges Bank KK/utbetalinger					-51 580 675	
709413	Endring i mellomværende med statskassen					-220 481	
<i>Sum rapportert</i>						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2018	2017	Endring
709413	Mellomværende med statskassen	-1 648 316	-1 427 835	-220 481

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
090301	338 000	53 598 000	53 936 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Merutgift(-) / mindreutgift	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
090301/390301	112 643	2 014 110	2 126 754	2 679 000	2 127 000

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

NA er gitt fullmakt til å overskride utgiftsbevilgningen under kap. 903, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3903, post 01 innenfor en ramme på 6 mill. kroner. Mindreutgiften på kroner 112 643 skyldes;

Frafall av fast ansatte i forhold til det som forventes å være normalt. Tre personer sluttet hvorav en med lengre tids sykefravær. I alt medførte dette at det ble utført færre årsverk i 2018 enn det som ville vært tilfelle om stillingene hadde vært besatt hele året.

IT-aktiviteter som var tenkt gjennomført i 2018 er i stor grad gjennomført, men ikke alle aktiviteter har latt seg iverksette/slutføre som følge av bemanningssituasjonen og de prioriteringer som har vært gjort. Aktiviteter var planlagt gjennomført ved bruk av overførte midler og opparbeidede merinntekter. Aktiviteter videreføres til 2019.

Som følge av ovennevnte ble ikke fullmakten utnyttet i 2018.

Merinntekten på kroner 2 014 110 skyldes i hovedsak økt etterspørsel etter gebyrbelagte akkrediterings- og GLP-tjenester. Økning i bedømmingsaktivitet- og omfang ble høyere enn forventet, hvilket resulterte i økte gebyrinntekter- og viderefakturering av utlegg. Det har vært et bevisst valg å prioritere ressurser til inntektsgenererende arbeid.

Mulig overførbart beløp

Ved beregning av overføring av ubrukt bevilgning er merinntekten tatt med. NA har da hatt en reell innsparing på kroner 2 127 000 som søkes overført til 2019.

6.4 Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2018

	Note	2018	2017
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	28 915 987	24 217 163
Salgs- og leieinnbetalinger	1	20 942 197	19 058 188
Andre innbetalinger	1	165 926	412 653
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		50 024 110	43 688 004
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	24 916 775	23 680 266
Andre utbetalinger til drift	3	28 843 625	26 179 328
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		53 760 400	49 859 594
Netto rapporterte driftsutgifter		3 736 290	6 171 590
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	3 893	2 727
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		3 893	2 727
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	66 150	78 188
Utbetaling av finansutgifter	4	700	5
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		66 850	78 193
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		62 957	75 465
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		3 674 356	3 365 818
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		1 268 285	966 095
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-2 406 070	-2 399 722
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		1 393 176	3 847 333
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Skyldig skattetrekk		-1 362 989	-1 153 078
Skyldige offentlige avgifter		-285 474	-272 787
Annen gjeld		147	-1 970
Sum mellomværende med statskassen	6	-1 648 316	-1 427 835

Note 1 Innbetaling fra drift

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrinntekter, akkrediterings- og GLP-tjenester	28 915 987	24 217 163
Sum innbetalinger fra gebyrer	28 915 987	24 217 163
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Viderefakturerte utlegg, akkreditering- og GLP-prosjekt	19 916 729	17 929 619
Refunderte utlegg, annen aktivitet	12 311	131 319
Kursinntekter	1 013 157	997 250
Sum salgs- og leieinnbetalinger	20 942 197	19 058 188
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	165 926	412 653
Sum andre innbetalinger	165 926	412 653
Sum innbetalinger fra drift	50 024 110	43 688 004

Note 2 Utbetaling til lønn

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn	19 489 916	18 862 984
Arbeidsgiveravgift	3 065 700	2 913 703
Pensjonsutgifter	2 158 865	1 813 817
Sykepenger og andre refusjoner	-259 220	-354 226
Andre ytelser	461 515	443 988
Sum utbetalinger til lønn*	24 916 775	23 680 266

* Lønn til NAs fast og midlertidig ansatte. Honorarutbetalinger og arbeidsgiveravgift til eksternt teknisk personell innleid på akkrediterings- og GLP-prosjekt, inngår i Andre utbetalinger til drift under Kjøp av eksternt teknisk bistand (jmf. note 3).

Antall årsverk:	25,1	25,5
------------------------	-------------	-------------

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2018	31.12.2017
Husleie (inkl. strøm, renhold og felleskostnader)	2 527 763	2 512 666
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	5 564
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	23 038	16 876
Mindre utstysanskaffelser	408 758	302 618
Leie av maskiner, inventar og lignende	631 318	552 192
Kjøp av fremmede tjenester	2 781 256	2 036 824
Reiser og diett, ansatte NA	805 417	853 704
Kurs - og seminarvirksomhet	279 507	222 398
Kjøp av ekstern teknisk bistand*	16 082 836	15 000 945
Reiseutgifter i fm bedømming*	3 895 999	3 460 596
Refunderbare utlegg, annen aktivitet	31 656	131 856
Øvrige driftsutgifter	1 376 076	1 083 090
Sum andre utbetalinger til drift	28 843 625	26 179 328

* Utlegg

som belastes akkrediterings- og GLP-prosjekt. Kostnadene viderefaktureres kunde i sin helhet.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	3 893	2 727
Sum utbetaling til investeringer	3 893	2 727

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til finansutgifter</i>		
Renteutgifter	700	5
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	700	5

Note 5 Utbetalinger til investeringer

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	66 150	78 188
Sum utbetaling til investeringer	78 188	78 188

Note 6 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2018	31.12.2018	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	2 734 477	0	2 734 477
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	2 734 477	0	2 734 477
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-2 144 253	0	-2 144 253
Skyldig skattetrekk	-1 362 989	-1 362 989	0
Skyldige offentlige avgifter	-285 474	-285 474	0
Annen kortsiktig gjeld	147	147	0
<i>Sum</i>	-3 792 569	-1 648 316	-2 144 253
Sum	-1 058 092	-1 648 316	590 224

NORSK AKKREDITERING

Org. nr.: 986028307

Riksrevisjonens beretning

Til Norsk Akkreditering

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Norsk Akkrediterings årsregnskap for 2018. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2018.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 1 393 176 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Norsk Akkrediterings årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2018 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2018, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999), alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen og informerer det overordnede departementet, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 30.04.2019

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur